

Není papír jako papír: jeho zpracování a evidence

Recyklace papíru patří mezi základní činnosti oběhového hospodářství snad již od samotného vzniku tohoto materiálu. Hovoří se o tom, že papír lze recyklovat pouze sedmkrát, ale žádný důkaz o tom není. Dále je často uváděno v různých odborných článcích, že plata od vajíček nebo roličky od toaletního papíru již recyklovat nelze.

Určitě by se toho dalo o recyklaci papíru napsat mnoho, ale já se zaměřím na dlouholetý problém, který vyplývá z legislativy a každoročně komplikuje práci těm, kteří papír produkují, sbírají či vykupují, anebo jej zpracovávají.

150101 NEBO 200101?

Tím problémem je zařazování odpadního papíru pod správné katalogové číslo. V Katalogu odpadů (vyhláška č. 93/2016 Sb.) pro papír existuje hned několik kódů. Správné zařazení, tj. zvolení příslušného katalogového čísla, vždy záleží na tom, v jakém odvětví, oboru nebo technologickém procesu tento odpad vzniká. Nejčastěji se pro papír jako odpad používají tato dvě katalogová čísla: 150101 a 200101. První dvojčíslí v kódu představuje skupinu odpadů charakterizující obor či odvětví, resp. technologický proces. Skupina 15 představuje mimo jiné i odpadní obaly. V případě skupiny 20 se jedná o komunální odpady. Ve vyhlášce č. 93/2016 Sb., v § 5 odst. 3 je uvedeno, že „...odděleně sbíraný obalový odpad, včetně jeho směsí, se i v případě, že byl vytríděn z komunálního odpadu, zařazuje do podskupiny 15 01...“. Nevím, proč v minulosti záko-

nodárci do vyhlášky vložili konkrétně toto citované ustanovení, ale domnívám se, že důvodem byla praktická potřeba svozových firem sbírajících separovaný papír, aby mohly takový odpad převzít od firem i od občanů a zaevidovat pod stejným katalogovým číslem, a to 150101.

METODICKÝ NÁVOD MŽP

Dne 11. června 2018 vydalo Ministerstvo životního prostředí ČR metodický návod pro obce k zajištění jednotného plnění evidenčních a ohlašovacích povinností (<https://www.inisoft.cz/novinky-z-legislativy/jak-vest-evidenci-odpadu-v-obcich>). V tomto návodu je řešeno rovněž zařazování odpadů. Je zde uvedeno, že tříděný sběr využitelných složek obec zařadí do podskupiny 20 01 Katalogu odpadů a pouze samostatně odděleně sbíraný obalový odpad obec zařadí do podskupiny 15 01 Katalogu odpadů. Pokud tento návod chápou správně, pak odpadní papír, i když občanům vznikne z obalů, má být zařazen pod katalogové číslo 200101, protože jej odevzdává do systému tříděného sběru (papír, sklo, plast = barevné nádoby). Kód 150101 se tedy v evidenci obce vyskytovat prakticky nebude, protože samostatně oddělený sbí-

raný obalový odpad se v obcích realizuje jen velmi zřídka, pokud vůbec.

CO TO TEDY ZNAMENÁ?

Podle výše zmíněného návodu to tedy znamená, že svozové firmy, které realizují svoz tříděného (resp. separovaného odpadu) v obcích, evidují takový odpad v případě papíru pod kódem 200101. Pokud realizují svoz papíru u firem a jedná se o odpadní papír vzniklý z obalů, měl by být původcem zařazen pod katalogové číslo 150101, a takto i svozovou firmou zaevidován. Pokud by svozová firma chtěla realizovat svoz takového papíru od firem a obcí současně, pak by správně měla požádat příslušný úřad o souhlas k upuštění od třídění. Velkou komplikací pak může být množství papíru takto svezeneho od firem 150101 a od obcí 200101. Musí se provádět rozpočítávání hmotnosti, protože se takto svezeneý odpad v praxi váží dohromady. A aby to evidenčně nebylo tak jednoduché, musí svozová firma ve své evidenci provést tzv. předruhování, neboť zpracovatel odpadu, který provádí jeho následnou recyklaci, požaduje většinou, aby mu byl odpad předán pod jedním katalogovým číslem.

FIRMY ZAPOJENÉ DO SYSTÉMU OBCE

Jestliže to obecní systém umožňuje, pak se i podnikatelé mohou zapojit do obecního systému nakládání s odpady. To znamená, že jimi vyprodukované odpady z nevyrobní činnosti (živnostenské odpady podobné těm komunálním) mohou předávat do stejných nádob nebo na stejná místa, která obec určí pro své občany. V případě papíru pak původce zapojený do systému obce eviduje svou produkci pod katalogovým číslem 200101, ▶

SKLAD
Opadů 8

✓ on-line
aktualizace

✓ uživatelská
podpora

✓ v souladu
s legislativou

Softwarové řešení odpadového hospodářství pro svozové firmy i sběrné dvory

- **Modul Svoz** umožňuje vytvoření svozových tras s partnerskými subjekty a nádobami, pro které se celková hmotnost svozu automaticky rozpočítá.
- **Modul EKO-KOM** ze zadaných příjmů připraví, podle vlastních pravidel převodu, data pro tvorbu čtvrtletního výkazu z programu EVI 8.

inisoft@inisoft.cz
www.inisoft.cz

► pokud tento papír do systému obce předává. V evidenci uvádí kód nakládání A00 a AN3. Jako partnerský subjekt u kódu nakládání AN3 se v takovém případě vyplňuje IČO, IČP, název a adresa sídla této obce. Obec ve své evidenci však neuvádí převzetí takového odpadu od zapojeného původce, nýbrž započítá produkci zapojených podnikatelských subjektů do té své (A00). Svozová firma rovněž neuvádí v takovém případě převzetí od konkrétního zapojeného podnikatelského subjektu, ale v evidenci vyplní převzetí pod kódem nakládání B00, katalogovým číslem 200101 a partnerem obce, tj. IČO, IČP, název a adresa sídla obce. Aby nevznikl dojem, že se produkce takového odpadu započítává dvakrát, raději upřesňuji, že v případě podání hlášení za původce, který je zapojen do systému obce, musí být tato skutečnost v hlášení vyznačena a rovněž musí být ohlašovatelem uveden výčet odpadů, se kterými je do obecního systému zapojen. A toto všechno je systémově kontrolováno a křížově ověřováno v systému ISOH a na obecních úřadech obcí s rozšířenou působností, kde se všechna hlášení každoročně zpracovávají, kontrolují a ověřují.

SHRNUTÍ

Výkladů, jak správně zařadit papír, existuje několik. Já se v minulosti přikláněl k tomu, co je uvedeno v Katalogu odpadů. Případalo mi to logické a zjednodušující. Pokud se může v obcích sbírat v separovaném odpadu na papír (modrá popelnice) obalový odpad i časopisy, noviny, letáky atp. dohromady, obce nemusejí žádat jako původci o upuštění od třídění, což je z mého pohledu naprosto správné a byla by to jen zbytečná administrativní zátěž, pak zařazení pod katalogové číslo 150101 jsem považoval za smysluplnější a to i proto, že se takový kód započítává do celko-

Po vzniku nového metodického návodu MŽP se papír z tříděného sběru vždy eviduje pod kódem 200101. Takto ho evidují i firmy zapojené do systému obce

vé produkce komunálního odpadu (více na web www.mzp.cz). Svozové firmy pak nemusely provádět složitá rozpočítávání s odpady sveznými od firem, které evidují papír stejně, a nemusely provádět tzv. předruhování. Po vzniku nového metodického návodu MŽP je to tedy aktuálně tak, že se papír z tříděného sběru vždy eviduje pod kódem 200101. Takto ho evidují i firmy zapojené do systému obce.

Firmy, které produkují odpadový papír vzniklý z obalů, by měly i nadále používat kód 150101. Věřím, že s příchodem nového zákona o odpadech se tato situace jednou provždy jednoznačně vyřeší tak, aby na papír, který se třídí jak v obcích, tak ve firmách, bylo používáno jedno katalogové číslo. Do té doby můžeme svozovým firmám i zpracovatelům alespoň pomáhat pomocí našich softwarových nástrojů, jako je např. **SKLAD Odpadů 8**, který mj. disponuje funkcemi na rozpočet svezného množství na jednotlivá katalogová čísla s automatickým předruhováním.

ŠKOLNÍ SBĚR PAPIRŮ

Na závěr bych se ještě jednou rád vrátil k metodickému návodu MŽP. Obce, školy, ale i oprávněné osoby v něm najdou velmi dobře popsanou problematiku sběru papíru a dalších materiálově využitelných odpadů

V Katalogu odpadů existuje pro papír hned několik kódů

(sklo, plast) ve školách. MŽP doporučuje, aby škola (samostatný subjekt s IČO) takový odpad evidovala ve své odpadové evidenci, jakožto původce odpadu, jelikož se jedná o odpady vyprodukované jejími žáky a jejich rodiči při činnosti školy. Obec také může školu (samostatný subjekt s IČO) zahrnout do obecního systému nakládání s komunálními odpady a zřídit ve škole místo pro oddělené soustředování složek komunálního odpadu. Občané jsou obcí informováni o možnosti odkládat složky komunálního odpadu na určené místo ve škole. Potom je obec původcem odpadu a vede ho ve své odpadové evidenci (A00), to zároveň omezuje školu v prodeji tohoto odpadu. Tato varianta vyžaduje smluvní vztah mezi obcí a školou, proto MŽP předpokládá, že nebude školami využívána. ■

PETR GRUSMAN
INISOFT s. r. o.

Využívání organických hnojiv vzniklých transformací odpadů

Po velmi komplikovaných jednáních o návrhu nařízení EU k novým pravidlům týkajícím se hnojiv, které bylo navrženo již v roce 2016 jako první balíček opatření k naplňování akčního plánu Circular Economy, dosáhly instituce unie v rámci tzv. dialogue mezi Evropským parlamentem, radou a komisí předběžné politické dohody.

Dohoda byla 12. prosince potvrzena zástupci členských států a je nyní předmětem formálního schválení Evropským parlamentem a radou. Nařízení bude poté přímo použitelné ve všech členských státech a bude povinné v roce 2022.

Nová pravidla usnadní přístup hnojiv na bázi organických látek a odpadů na jednotný trh EU. Nařízení také zavádí limity pro kadmium a další kontaminující látky ve fosfátových hnojivech. Cílem nařízení je snížit

množství odpadu, spotřebu energie a poškození životního prostředí, stejně jako omezit zdravotní rizika. Nařízení obsahuje možnost nepovinné národní harmonizace. Výrobce, který nechce označovat výrobek CE, se může rozhodnout pro splnění národních norem a prodávat produkt dalším státům EU na základě zásady vzájemného uznání.

Podle současných pravidel se používají pouze konvenční minerální hnojiva, vyrobená chemickými procesy a ta mohou být

volně obchodována v celé EU. Inovativní hnojivé produkty vyrobené z organických materiálů jsou mimo rámec stávajícího nařízení o hnojivech. Jejich přístup k jednotnému trhu EU je proto závislý na vzájemném uznávání mezi členskými státy, což je často obtížné kvůli odlišným vnitrostátním předpisům. Takové výrobky mají tedy konkurenční nevýhodu, která zpomaluje inovace a investice do cirkulární ekonomiky. Podle odhadů by zvýšením recyklace biologického odpadu mohla být nahrazena významná část neekologických chemických hnojiv. V současné době EU dováží asi šest milionů tun fosfátů ročně, ale může nahradit do 30 % této hodnoty extrakcí fosforu z kalů z odpadních vod, biologicky rozložitelných odpadů a dalších zdrojů. ■

Ing. MIROSLAV KOS, CSc., MBA
SMP CZ, a. s.
Zdroj: SOVAK